

Jak się sprzeciwić budowie linii 400 kV

Dolina Raduni • Borowo • gmina Kartuzy — instrukcja i strategia dla mieszkańców

1. O co chodzi (stan faktyczny)

Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. (PSE) budują linię najwyższych napięć 400 kV relacji Choczewo – Gdańsk Przyjaźń o długości ok. 90 km, przechodzącą przez 10 gmin (Choczewo, Gniewino, Kartuzy, Linia, Luzino, Łęczyce, Przodkowo, Somonino, Szemud, Żukowo). Linia ma wyprowadzać moc z morskich farm wiatrowych do krajowego systemu elektroenergetycznego. To jedna z czterech linii planowanych ze stacji Choczewo.

Dla mieszkańców rejonu Borowa w gminie Kartuzy najbardziej dotkliwe jest to, że napowietrzna linia z wysokimi słupami przecina wyjątkowo cenny krajobraz doliny rzeki Raduni, w sąsiedztwie rezerwatu przyrody „Jar Rzeki Raduni” i Kaszubskiego Parku Krajobrazowego. Skutki to trwała zmiana krajobrazu, utrata walorów turystycznych, wpływ na przyrodę oraz spadek wartości nieruchomości.

2. Stan prawny — mówmy uczciwie

Według informacji inwestora dla linii Choczewo – Gdańsk Przyjaźń wydano już wszystkie decyzje: o środowiskowych uwarunkowaniach, lokalizacyjną oraz pozwolenie na budowę, a budowa jest zaawansowana (słupy stoją, trwają prace naciągowe; zakończenie planowane na 2028 r.).

Co to oznacza w praktyce: zatrzymanie tego konkretnego, budowanego odcinka jest bardzo trudne. Prawomocne decyzje administracyjne można wzruszyć tylko w trybach nadzwyczajnych (wznowienie postępowania — art. 145 KPA, stwierdzenie nieważności — art. 156 KPA), które mają ściśle przesłanki i terminy i zwykle wymagają pomocy prawnika. Dlatego nie obiecujemy, że pisma „cofną” budowę.

Gdzie realnie jest pole do działania:

- kolejne etapy i pozostałe linie ze stacji Choczewo — tam, gdzie nie ma jeszcze ostatecznych decyzji, można wnosić o korekty przebiegu i skablowanie;
- działania łagodzące — skablowanie odcinków eksponowanych, kompensacja przyrodnicza, zwiększenie odległości od zabudowy;
- odszkodowania i służebność przesyłu — realne pieniądze dla właścicieli nieruchomości;
- presja publiczna i polityczna — media, radni, posłowie, samorząd województwa;
- udokumentowany sprzeciw społeczny — buduje pozycję na przyszłość i przy kolejnych inwestycjach.

3. Realne cele kampanii

- Wstrzymanie lub zmiana przebiegu kolejnych etapów / pozostałych linii ze stacji Choczewo.
- Nagłośnienie sprawy i zbudowanie presji medialnej oraz politycznej.
- Wymuszenie rzetelnych konsultacji i informacji.
- Uczciwe odszkodowania i wynagrodzenia za służebność przesyłu.

4. Które pismo do kogo

Nie musisz wysyłać wszystkich pism. Wybierz te, które pasują do Twojej sytuacji. Kolejność sugerowana:

- 01 Petycja do PSE — główny sprzeciw i żądania wobec inwestora.
- 02 Pismo do Burmistrza i Rady Miejskiej w Kartuzach — mobilizacja samorządu gminy.
- 03 Wniosek/skarga do Wojewody Pomorskiego — organ prowadzący postępowania lokalizacyjne.
- 04 Wniosek do RDOŚ w Gdańsku — ochrona przyrody, kontrola warunków środowiskowych.
- 05 Pismo do Marszałka Województwa — ochrona Kaszubskiego Parku Krajobrazowego.
- 06 Wniosek do posła o interpelację — presja polityczna.
- 07 List otwarty do mediów — nagłośnienie.
- 08 Wniosek o informację publiczną — zdobądź dokumenty (trasa, decyzje, raport, warianty).
- 09 Pismo ws. odszkodowania i służebności — jeśli linia dotyka Twojej działki.
- 10 Lista poparcia — zbieraj podpisy pod petycją zbiorową.

5. Jak wysyłać (zasady formalne)

- Uzupełnij wszystkie pola w nawiasach [] i wy kropkowane oraz podpisz się czytelnie.
- Wyślij listem poleconym za potwierdzeniem odbioru albo przez ePUAP / skrzynkę e-Doręczeń — zachowaj dowód nadania.
- Możesz też złożyć osobiście w kancelarii urzędu — poproś o prezentatę (pieczętkę z datą) na kopii.
- Zachowuj kopie wszystkich pism i odpowiedzi — to Twoja dokumentacja.
- Terminy odpowiedzi: informacja publiczna do 14 dni; petycja do 3 miesięcy; skargi/wnioski (KPA) do 1 miesiąca.
- Im więcej indywidualnych pism od różnych osób, tym większa siła oddziaływania — zachęcaj sąsiadów.

6. Sugerowany harmonogram

- Tydzień 1–2: wniosek o informację publiczną (08) + petycja do PSE (01); rozpocznij zbórkę podpisów (10).
- Tydzień 2–3: pisma do gminy (02), wojewody (03), RDOŚ (04), marszałka (05).
- Tydzień 3–4: list otwarty do mediów (07) + wniosek do posła (06); nagłośnienie w social media.
- Na bieżąco: pisma odszkodowawcze (09) dla właścicieli działek; monitoruj odpowiedzi i terminy.

7. Zastrzeżenie

To są wzory ogólne i materiał informacyjny, a nie porada prawna. W sprawach majątkowych (odszkodowania, służebność) oraz przy próbie wzruszenia ostatecznych decyzji warto skonsultować się z radcą prawnym / adwokatem lub rzeczoznawcą majątkowym. Adresy urzędów należy zweryfikować w ich BIP przed wysyłką.